Japanin Hallituksen ja Euroopan atomienergiayhteisön sopimus yhteistyöstä ydinenergian rauhanomaisen käytön alalla

JAPANIN HALLITUS JA EUROOPAN ATOMIENERGIAYHTEISÖ (JÄLJEMPÄNÄ 'YHTEISÖ'), JOTKA

HALUAVAT jatkaa ja edelleen kehittää ydinenergian rauhanomaisen, räjähteet poissulkevan käytön alalla pitkäaikaista ja vakaata molempien etuun ja vastavuoroisuuteen perustuvaa yhteistyötään, josta voi olla hyötyä Japanille, yhteisölle ja kolmansille osapuolille;

TUNNUSTAVAT Japanin, yhteisön ja yhteisön jäsenvaltioiden saavuttaneen terveyttä, turvallisuutta, ydinenergian rauhanomaista käyttöä ja ympäristönsuojelua koskevien lakien ja sääntöjen avulla vertailukelpoisen tason ydinenergian rauhanomaisen käytön ja ydinturvallisuuden alalla;

HALUAVAT myös järjestää pitkäaikaisen yhteistyön ydinenergian rauhanomaisen, räjähteet poissulkevan käytön alalla ennustettavalla ja käytännöllisellä tavalla siten, että yhteistyössä otetaan huomioon osapuolten ydinenergiaohjelmien tarpeet sekä helpotetaan kauppaa, tutkimus- ja kehitystyötä ja muita yhteistyötoimintoja Japanin ja yhteisön välillä;

VAHVISTAVAT uudelleen Japanin hallituksen, yhteisön ja yhteisön jäsenvaltioiden hallitusten voimakkaan sitoutumisen ydinsulkuun, mukaan luettuna siihen liittyvien sellaisten valvontajärjestelmien ja vientirajoitussääntöjen vahvistaminen ja tehokas täytäntöönpano, joiden mukaisesti Japanin ja yhteisön välistä yhteistyötä ydinenergian rauhanomaisen käytön alalla olisi tehtävä;

VAHVISTAVAT uudelleen Japanin hallituksen, yhteisön ja yhteisön jäsenvaltioiden hallitusten tuen Kansainvälisen atomienergiajärjestön (jäljempänä 'IAEA') tavoitteille ja valvontajärjestelmälle sekä halun edistää kaikkien maailman valtioiden liittymistä 1 päivänä heinäkuuta 1968 tehtyyn ydinasesulkusopimukseen (jäljempänä 'ydinsulkusopimus');

PANEVAT merkille, että ydinmateriaalivalvontaa sovelletaan kaikissa yhteisön jäsenvaltioissa 25 päivänä maaliskuuta 1957 tehdyn Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen (jäljempänä 'perustamissopimus') mukaisesti;

TUNNUSTAVAT perustamissopimuksessa määrätyn ydinaineen, laitteiden ja muun kuin ydinaineen vapaan liikkuvuuden periaatteen yhteisön alueella; sekä

TUNNUSTAVAT myös laajimman mahdollisen avoimuuden merkityksen plutoniumin hallinnassa ydinaseiden leviämisriskin vähentämiseksi ja työntekijöiden, yleisön ja ympäristön suojelun varmistamiseksi,

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

1 Artikla

Määritelmät

Tässä sopimuksessa:

a) 'Sopimuspuolilla' tarkoitetaan Japanin hallitusta ja yhteisöä. 'Sopimuspuolella' tarkoitetaan yhtä edellä mainituista 'sopimuspuolista'.

b) 'Yhteisöllä' tarkoitetaan sekä

i) Euratomin perustamissopimuksella luotua oikeushenkilöä että

ii) alueita, joilla Euratomin perustamissopimusta sovelletaan.

c) 'Henkilöillä' tarkoitetaan ketä tahansa luonnollista henkilöä tai mitä tahansa yritystä tai muuta yksikköä, johon sovelletaan sopimuspuolten lainsäädäntövaltaan kuuluvalla alueella voimassaolevaa lainsäädäntöä, mutta ei itse sopimuspuolia.

d) 'Asianomaisella viranomaisella' tarkoitetaan Japanin hallituksen osalta Japanin hallituksen nimeämää julkista virastoa ja yhteisön osalta Euroopan komissiota tai muuta tällaista viranomaista, jonka yhteisö voi minä ajankohtana tahansa ilmoittaa kirjallisesti Japanin hallitukselle.

e) 'Luokittelemattomalla tiedolla' tarkoitetaan tietoa, jota ei ole merkitty kummankaan sopimuspuolen tai yksittäisen yhteisön jäsenvaltion asettamalla turvallisuusluokituksella.

f) 'Ydinmateriaalilla' tarkoitetaan

i) 'lähtöainetta' eli uraania, joka sisältää luonnossa esiintyvän isotooppiseoksen; isotoopin 235 suhteen köyhdytettyä uraania; toriumia; mitä tahansa edellä mainittua metallin, metalliseoksen, kemiallisen yhdisteen tai tiivisteen muodossa; mitä tahansa muuta ainetta, joka sisältää yhtä tai useampaa edellä mainittua ainetta sellaisina pitoisuuksina, joista IAEA:n hallintoneuvosto määrää 26 päivänä lokakuuta 1956 laaditun järjestön ohjesäännön (jäljempänä 'ohjesääntö') XX artiklan mukaisesti ja jonka sopimuspuolten asianomaiset viranomaiset ilmoittavat toisilleen kirjallisesti hyväksyvänsä, sekä mitä tahansa muuta ainetta, josta IAEA:n hallintoneuvosto määrää ohjesäännön XX artiklan mukaisesti ja jonka sopimuspuolten asianomaiset viranomaiset ilmoittavat toisilleen kirjallisesti hyväksyvänsä.

ii) 'erityistä halkeamiskelpoista ainetta' eli plutoniumia; 233-uraania; isotoopin 233 tai 235 suhteen rikastettua uraania; muuta ainetta, joka sisältää yhtä tai useaa edellä mainittua ainetta, sekä muuta sellaista ainetta, josta IAEA:n hallintoneuvosto määrää ohjesäännön XX artiklan mukaisesti ja jonka sopimuspuolten asianomaiset viranomaiset ilmoittavat toisilleen kirjallisesti hyväksyvänsä. 'Erityinen halkeamiskelpoinen aine' ei tarkoita 'lähtöainetta'.

g) 'Herkällä ydinmateriaalilla' tarkoitetaan erotettua plutoniumia (mukaan luettuna seosoksidipolttoaineeseen sisältyvä plutonium) tai uraania, joka on rikastettu yli 20-prosenttiseksi 235- ja/tai 233-uraanin suhteen.

h) 'Laitteilla' tarkoitetaan laitoksen, koneiston tai välineistön tärkeimpiä osia tai osatekijöitä, jotka on erityisesti suunniteltu tai valmistettu käytettäviksi ydinteknisissä toiminnoissa ja jotka yksilöidään tämän sopimuksen liitteessä A olevassa A osassa.

i) 'Muulla kuin ydinaineella' tarkoitetaan raskasta vettä tai mitä tahansa muuta ainetta, joka soveltuu käytettäväksi ydinreaktorissa hidastamaan nopeita neutroneja ja lisäämään fissioprosessin jatkumisen todennäköisyyttä ja jotka yksilöidään tämän sopimuksen liitteessä A olevassa B osassa.

j) 'Talteenotetulla tai sivutuotteena tuotetulla ydinmateriaalilla' tarkoitetaan erityistä halkeamiskelpoista ainetta, joka on saatu tämän sopimuksen nojalla siirretystä ydinmateriaalista tai yhden tai useamman prosessin avulla tämän sopimuksen nojalla siirrettyjen täydellisten ydinreaktorien käytöstä, sekä mitä tahansa muuta tämän sopimuksen liitteessä A olevassa A osassa yksilöityä välineistöä, joka on tarkoitettu tämän sopimuksen nojalla siirrettäväksi, jos Japanin hallitus ja Euroopan komissio Euroopan komission ja asianomaisen yhteisön jäsenvaltion hallituksen käymien keskustelujen jälkeen niin kirjallisesti ennen siirtoa sopivat.

2 Artikla

Yhteistyöalat

1. Sopimuspuolet tekevät tämän sopimuksen nojalla yhteistyötä edistääkseen ja helpottaakseen ydinalan kauppaa, tutkimus- ja kehitystyötä ja muuta toimintaa Japanin ja yhteisön välillä tai niiden alueella ydinenergian rauhanomaisen ja räjähteet poissulkevan käytön alalla ydinsulkuperiaatetta noudattaen siten, että siitä on hyötyä tuottajille, ydinpolttoainekierron alalla toimiville yrityksille, voimalaitoksille, tutkimus- ja kehityslaitoksille ja kuluttajille.

2. Sopimuspuolet tekevät yhteistyötä seuraavilla tavoilla:

a) Kumpikin sopimuspuoli tai valtuutettu henkilö voi toimittaa toiselle sopimuspuolelle tai valtuutetulle henkilölle tai vastaanottaa siltä ydinmateriaalia, laitteita ja muuta kuin ydinmateriaalia toimittajan ja vastaanottajan kesken sovituin ehdoin.

b) Kumpikin sopimuspuoli tai valtuutettu henkilö voi tuottaa ydinpolttoainekiertoon liittyviä tai muita tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvia palveluja toiselle sopimuspuolelle tai valtuutetulle henkilölle tai vastaanottaa siltä tällaisia palveluja toimittajan ja vastaanottajan kesken sovituin ehdoin.

c) Sopimuspuolet kannustavat yhteistyöhön välillään ja henkilöiden välillä asiantuntijavaihdon avulla. Kun tämän sopimuksen nojalla tehtävä yhteistyö edellyttää tällaista asiantuntijavaihtoa, sopimuspuolet helpottavat asiantuntijoiden pääsyä Japaniin ja yhteisöön ja oleskelua siellä.

d) Sopimuspuolet helpottavat luokittelemattoman tiedon tarjontaa ja vaihtoa sopimuspuolten, henkilöiden tai jommankumman sopimuspuolen ja henkilöiden välillä.

e) Sopimuspuolet voivat tehdä ja edistää yhteistyötä sopimuspuolten kesken ja henkilöiden välillä myös muilla sopimuspuolten asianmukaisiksi katsomilla tavoilla.

3. Edellä 1 ja 2 kohdassa yksilöityyn yhteistyöhön sovelletaan tämän sopimuksen määräyksiä ja Japanissa ja yhteisössä voimassa olevia asiaa koskevia kansainvälisiä sopimuksia, lakeja ja määräyksiä.

3 Artikla

Sopimuksen soveltamisalaan kuuluvat ydintekniset aineet ja laitteet

1. Japanin ja yhteisön välillä joko suoraan tai kolmannen maan kautta siirrettyyn ydinmateriaaliin sovelletaan tätä sopimusta ydinmateriaalin saapuessa vastaanottavan sopimuspuolen lainsäädäntövaltaan kuuluvalle alueelle vain, jos lähettävä sopimuspuoli on ilmoittanut vastaanottavalle sopimuspuolelle aiotusta siirrosta kirjallisesti ja vastaanottava sopimuspuoli on vahvistanut kirjallisesti, että kyseiseen aineeseen tai laitteeseen sovelletaan

tätä sopimusta ja että esitetty vastaanottaja, jos vastaanottaja on muu kuin vastaanottava sopimuspuoli, on sopimuspuolen lainsäädäntövaltaan kuuluvalla alueella toimiva valtuutettu henkilö.

2. Japanin ja yhteisön välillä joko suoraan tai kolmannen maan kautta siirrettyihin laitteisiin ja muuhun kuin ydinmateriaaliin sovelletaan tätä sopimusta niiden saapuessa vastaanottavan sopimuspuolen lainsäädäntövaltaan kuuluvalle alueelle vain, jos:

a) siirron tapahtuessa Japanista yhteisöön Japanin hallitus tai siirron tapahtuessa yhteisöstä Japaniin yhteisön kyseisen jäsenvaltion hallitus tai soveltuvin osin Euroopan komissio on päättänyt, että kyseisten aineiden tai laitteiden siirtoon sovelletaan tätä sopimusta, ja

b) lähettävä sopimuspuoli on ilmoittanut vastaanottavalle osapuolelle kirjallisesti aiotusta siirrosta ja vastaanottava sopimuspuoli on vahvistanut kirjallisesti, että kyseisiin aineisiin ja laitteisiin sovelletaan tätä sopimusta ja että ehdotettu vastaanottaja, jos vastaanottaja on muu kuin vastaanottava sopimuspuoli, on vastaanottavan sopimuspuolen lainsäädäntövaltaan kuuluvalla alueella toimiva valtuutettu henkilö.

3. Edellä 1 ja 2 kohdissa edellytetyt kirjalliset ilmoitukset ja vahvistukset on tehtävä tämän sopimuksen 14 artiklassa tarkoitettujen menettelyjen mukaisesti.

4. Tässä sopimuksessa tarkoitettuun ydinmateriaaliin, laitteisiin ja muuhun kuin ydinmateriaaliin sovelletaan tätä sopimusta, kunnes:

a) tällaiset aineet ja laitteet on siirretty sopimuspuolen lainsäädäntövaltaan kuuluvan alueen ulkopuolelle tämän sopimuksen asiaa koskevien määräysten mukaisesti,

b) sopimuspuolet sopivat, että tällaisiin aineisiin ja laitteisiin ei enää sovelleta tätä sopimusta, tai

c) ydinmateriaalin osalta päätetään tämän sopimuksen 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuissa asiaa koskevissa sopimuksissa annettujen valvonnan päättämistä koskevien määräysten mukaisesti, että ydinmateriaali on kulutettu tai laimennettu siten, ettei sitä enää voi käyttää valvonnan kannalta olennaisiin ydinenergiatoimintoihin, tai että sitä ei enää käytännössä voida ottaa talteen.

4 Artikla

Ydinenergian tutkimus- ja kehittämisyhteistyö

1. Kuten tämän sopimuksen 2 artiklassa määrätään, sopimuspuolet kehittävät keskinäistä sekä virastojensa välistä yhteistyötä tutkimus- ja kehitystyössä ydinenergian rauhanomaisen ja räjähteet poissulkevan käytön alalla ja yhteisön osalta siltä osin, kuin se sisältyy yhteisön erityisohjelmiin. Sopimuspuolet tai soveltuvin osin niiden virastot voivat sallia kaikkien tutkimusalojen tutkijoiden ja organisaatioiden, mukaan luettuina yliopistot, laboratoriot ja yksityinen sektori, osallistumisen tällaiseen yhteistyöhön. Lisäksi sopimuspuolet helpottavat tällaista yhteistyötä alalla toimivien henkilöiden kesken.

2. Sopimuspuolten on tehtävä erillinen sopimus tässä artiklassa tarkoitettujen toimien edelleen kehittämiseksi ja helpottamiseksi.

5 Artikla

Sopimuksen soveltaminen

1. Tämän sopimuksen määräyksiä sovelletaan vilpittömässä mielessä siten, että vältetään estämästä, viivyttämästä tai aiheettomasti häiritsemästä Japanin ja yhteisön ydinenergia-alan toimintoja, ja ydinenergia-alan toimintojen taloudellisen ja turvallisen suorittamisen edellyttämän varovaisen johtamiskäytännön mukaisesti.

2. Tämän sopimuksen määräyksiä ei saa käyttää kaupallisten tai teollisten etujen hankkimiseen, kummankaan sopimuspuolen tai valtuutettujen henkilöiden kaupallisiin tai teollisiin etuihin puuttumiseen kansallisesti eikä kansainvälisesti, ydinenergian rauhanomaisen ja räjähteet poissulkevan käytön edistämisen estämiseen eikä sellaisten aineiden tai laitteiden, joihin sovelletaan tai on ilmoitettu jatkossa sovellettavan tätä sopimusta, liikkumisen estämiseen sopimuspuolten lainsäädäntövaltaan kuuluvalla alueella tai Japanin ja yhteisön välillä.

3. Tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvaa ydinmateriaalia käsitellään vaihdettavuuden ja suhteellisuuden periaatteiden pohjalta, kun sitä sekoitetaan muuntamis-, polttoaineen valmistus-, rikastus- tai jälleenkäsittelyprosesseissa, jolloin se muuttuu tai sen katsotaan muuttuvan toiseksi aineeksi.

4. Tämän sopimuksen määräyksiä sovellettaessa Japanin, yhteisön ja yhteisön jäsenvaltioiden on toimittava 24 päivänä lokakuuta 1996 voimaan tulleen ydinturvallisuutta koskevan yleissopimuksen määräysten mukaisesti.

6 Artikla

Teollis- ja tekijänoikeudet

Sopimuspuolet varmistavat tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvassa yhteistyössä luoduille teollis- ja tekijänoikeuksille ja siirretylle teknologialle riittävän ja tehokkaan suojan asiaan kuuluvien kansainvälisten sopimusten mukaisesti ja Japanissa ja Euroopan yhteisöissä tai niiden jäsenvaltioissa voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.

7 Artikla

Rauhanomainen käyttö

1. Tämän sopimuksen mukaista yhteistyötä tehdään vain rauhanomaisiin ja räjähteet poissulkeviin tarkoituksiin.

2. Ydinmateriaalia, laitteita ja muuta kuin ydinmateriaalia, joita siirretään tämän sopimuksen nojalla, ja talteenotettua tai sivutuotteena tuotettua ydinmateriaalia käytetään vain rauhanomaisiin tarkoituksiin; niitä ei myöskään saa käyttää mihinkään ydinräjähdelaitteisiin eikä tällaisten laitteiden tutkimiseen tai kehittämiseen.

8 Artikla

IAEA:n ja Euratomin ydinmateriaalivalvonta

1. Tämän sopimuksen nojalla tehtävä yhteistyö edellyttää, että yhteisö soveltaa soveltuvin osin Euratomin perustamissopimuksessa määrättyä ydinmateriaalivalvontaa ja että IAEA hyväksyy tämän soveltamisen seuraavien ydinmateriaalivalvontasopimusten nojalla:

a) Japanin hallituksen ja IAEA:n välillä 4 päivänä maaliskuuta 1977 tehty sopimus ydinsulkusopimuksen III artiklan 1 ja 4 kohdan täytäntöönpanosta (jäljempänä Japanin ydinmateriaalivalvontasopimus), sellaisena kuin se on täydennettynä 4 päivänä joulukuuta 1998 tehdyllä lisäpöytäkirjalla;

b) Itävallan tasavallan, Belgian kuningaskunnan, Tanskan kuningaskunnan, Viron tasavallan, Suomen tasavallan, Saksan liittotasavallan, Helleenien tasavallan, Irlannin, Italian tasavallan, Luxemburgin suurherttuakunnan, Alankomaiden kuningaskunnan, Portugalin tasavallan, Espanjan kuningaskunnan, Ruotsin kuningaskunnan, Slovakian tasavallan, yhteisön ja IAEA:n välillä 5 päivänä huhtikuuta 1973 tehty sopimus ydinsulkusopimuksen III artiklan 1 ja 4 kohdan täytäntöönpanosta (jäljempänä 'yhteisön muiden jäsenvaltioiden kuin Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan ja Ranskan tasavallan ydinmateriaalivalvontasopimus'), sellaisena kuin se on täydennettynä 22 päivänä syyskuuta 1998 tehdyllä lisäpöytäkirjalla, sellaisena kuin se on myöhemmin muutettuna;

c) Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan, yhteisön ja IAEA:n välillä 6 päivänä syyskuuta 1976 tehty sopimus ydinmateriaalivalvonnan soveltamisesta Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneessä kuningaskunnassa ydinsulkusopimuksen yhteydessä (jäljempänä 'Yhdistyneen kuningaskunnan ydinmateriaalivalvontasopimus'), sellaisena kuin se on täydennettynä 22 päivänä syyskuuta 1998 tehdyllä lisäpöytäkirjalla, ja

d) Ranskan, yhteisön ja IAEA:n välillä 27 heinäkuuta 1978 tehty sopimus ydinmateriaalivalvonnan soveltamisesta Ranskassa (jäljempänä 'Ranskan ydinmateriaalivalvontasopimus'), sellaisena kuin se on täydennettynä 22 syyskuuta 1998 tehdyllä lisäpöytäkirjalla.

2. Tämän sopimuksen nojalla siirrettyyn ydinmateriaaliin ja talteenotettuun tai sivutuotteena tuotettuun ydinmateriaaliin sovelletaan:

a) Japanin alueella IAEA:n ydinmateriaalivalvontaa Japanin ydinmateriaalivalvontasopimuksen määräysten nojalla ja

b) yhteisön alueella yhteisön Euratom-sopimuksen nojalla soveltamaa ydinmateriaalivalvontaa sekä soveltuvin osin IAEA:n ydinmateriaalivalvontaa yhteisön muiden jäsenvaltioiden kuin Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan ja Ranskan tasavallan ydinmateriaalivalvontasopimuksen, Yhdistyneen kuningaskunnan ydinmateriaalivalvontasopimuksen ja Ranskan ydinmateriaalivalvontasopimuksen nojalla.

3. Mikäli IAEA ei jostain syystä sovella edellä 2 kohdassa edellytettyä ydinmateriaalivalvontaa, sopimuspuolten on viipeettä kuultava toisiaan ryhtyäkseen korjaaviin toimenpiteisiin ja tällaisten korvaavien toimenpiteiden puuttuessa välittömästi toteutettava IAEA:n ydinmateriaalivalvontaperiaatteiden ja -menettelyjen mukaisia järjestelyjä toimien sillä tehokkuudella ja kattavuudella, jolla edellä 2 kohdassa esitetyn IAEA:n ydinmateriaalivalvonnan on tarkoitus toimia.

9 Artikla

Ydinmateriaalien siirtäminen edelleen

1. Tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvaa ydinmateriaalia, laitteita ja muuta kuin ydinmateriaalia sekä talteenotettua tai sivutuotteena tuotettua ydinmateriaalia ei siirretä edelleen vastaanottavan sopimuspuolen lainsäädäntövaltaan kuuluvan alueen ulkopuolelle, lukuun ottamatta lähettävän sopimuspuolen lainsäädäntövaltaan kuuluvaa aluetta, ellei vastaanottava sopimuspuoli ole saanut vakuutusta tämän sopimuksen liitteessä B vahvistettujen ehtojen noudattamisesta soveltuvalla tavalla tai ellei tällaisen vakuutuksen puuttuessa lähettävä sopimuspuoli ole siirtoa kirjallisesti hyväksynyt.

2. Edellä esitetyn 1 kohdan määräysten noudattamisen lisäksi tämän sopimuksen nojalla siirrettyjä seuraavia aineita ja laitteita ei saa siirtää edelleen vastaanottavan sopimuspuolen lainsäädäntövaltaan kuuluvan alueen ulkopuolelle, lukuun ottamatta lähettävän sopimuspuolen lainsäädäntövaltaan kuuluvaa aluetta, ilman lähettävän sopimuspuolen kirjallista hyväksyntää:

a) herkkä ydinmateriaali ja

b) rikastukseen, jälleenkäsittelyyn tai raskasveden tuotantoon käytettävät laitteet

Näin voi kuitenkin tehdä, jos Japanista yhteisöön siirretyt aineet ja laitteet kuuluvat Japanin hallituksen ja kyseisen kolmannen maan hallituksen välillä tehdyn ydinenergian rauhanomaista käyttöä koskevan tässä asiassa sovellettavan kahdenvälisen yhteistyösopimuksen soveltamisalaan tai jos yhteisöstä Japaniin

siirrettyjen aineiden ja laitteiden osalta vastaanottava kolmas maa sisältyy luetteloon, jonka yhteisö laatii, ja vastaanottava sopimuspuoli on ilmoittanut tällaisesta edelleensiirrosta lähettävälle sopimuspuolelle.

10 Artikla

Avoimuus

Sopimuspuolet vaihtavat tietoja tämän sopimuksen nojalla siirretyn ydinmateriaalin, laitteiden tai muun kuin ydinmateriaalin hallinnan turvallisuudesta ja tehokkuudesta.

11 Artikla

Ydinmateriaalien fyysinen valvonta

1. Tämän sopimuksen nojalla siirretyn ydinmateriaalin ja talteenotetun tai sivutuotteena tuotetun ydinmateriaalin osalta Japanin hallituksen, yhteisön jäsenvaltioiden hallitusten ja tarpeen mukaan Euroopan komission on toteutettava kunkin osaltaan vahvistamiensa kriteerien mukaisia fyysisen valvonnan toimenpiteitä, jotka yltävät vähintään tämän sopimuksen liitteessä C asetetulle suojelutasolle.

2. Tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan ydinmateriaalin kansainvälisen kuljetuksen osalta Japanin, yhteisön jäsenvaltioiden ja soveltuvin osin yhteisön on toimittava 8 päivänä helmikuuta 1987 voimaan tulleen ydinmateriaalien fyysistä valvontaa koskevan yleissopimuksen, jonka sopimuspuolia ne ovat, mukaisesti.

12 Artikla

Nykyiset sopimukset

1. Tämän sopimuksen määräysten katsotaan täydentävän Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan hallituksen ja Japanin hallituksen välillä yhteistyöstä ydinenergian rauhanomaisen käytön alalla 25 päivänä helmikuuta 1998 tehdyn sopimuksen määräyksiä ja Japanin hallituksen ja Ranskan hallituksen välillä yhteistyöstä ydinenergian rauhanomaisen käytön alalla 26 päivänä helmikuuta 1972 tehdyn sopimuksen, sellaisena kuin se on muutettuna mainittujen osapuolten välillä 9 päivänä huhtikuuta 1990 tehdyllä pöytäkirjalla, määräyksiä sekä tarvittaessa asettuvan mainittujen kahdenvälisten sopimusten määräysten edelle.

2. Niiltä osin kuin tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetuissa kahdenvälisissä sopimuksissa määrätyt Japanin, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan ja Ranskan tasavallan hallitusten oikeudet ja velvollisuudet ylittävät tämän sopimuksen määräykset, kyseisten oikeuksien ja velvoitteiden soveltamista jatketaan mainittujen kahdenvälisten sopimusten nojalla.

3. Huolimatta tämän sopimuksen 3 artiklan 1 kohdan määräyksistä tämän sopimuksen määräyksiä sovelletaan ydinmateriaaliin, joka on siirretty ennen tämän sopimuksen voimaantuloa Japanin ja Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan sekä Japanin ja Ranskan välillä edellä 1 kohdassa tarkoitettujen kahdenvälisten sopimusten nojalla.

4. Huolimatta tämän sopimuksen 3 artiklan 1 kohdan määräyksistä tämän sopimuksen määräyksiä ydinmateriaaliin, joka on siirretty ennen tämän sopimuksen voimaantuloa Japanin ja muiden yhteisön jäsenvaltioiden kuin Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan ja Ranskan tasavallan välillä, jos sopimuspuolet sopivat siitä, että kyseisiin ydinmateriaaleihin sovelletaan tätä sopimusta.

13 Artikla

Keskeyttäminen ja irtisanominen

1. Jos yhteisö tai jokin sen jäsenvaltio taikka Japani tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen:

a) toimii tämän sopimuksen 7, 8, 9 tai 11 artiklan tai tämän sopimuksen 15 artiklalla perustetun välitystuomioistuimen päätösten vastaisesti tai

b) lopettaa tämän sopimuksen 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun IAEA:n kanssa tehdyn ydinmateriaalivalvontasopimuksen tai aineellisesti rikkoo tällaista sopimusta vastaan,

Japanin hallituksella ja yhteisöllä on oikeus keskeyttää tämän sopimuksen nojalla tehtävä yhteistyö kokonaan tai osittain taikka irtisanoa tämä sopimus ja vaatia kaiken sopimuksen nojalla siirretyn ydinmateriaalin palauttamista.

2. Jos yhteisö tai mikä tahansa muu yhteisön jäsenvaltio kuin Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta tai Ranskan tasavalta suorittaa ydinräjäytyksen, Japanin hallituksella on edellä 1 kohdassa määritelty oikeus.

3. Jos Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta tai Ranskan tasavalta suorittaa ydinräjäytyksen käyttäen jotakin tämän sopimuksen nojalla siirrettyä ainetta, Japanin hallituksella on edellä 1 kohdassa määritelty oikeus.

4. Jos Japani suorittaa ydinräjäytyksen, yhteisöllä on edellä 1 kohdassa määritelty oikeus.

5. Ennen toimenpiteisiin ryhtymistä tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvan yhteistyön keskeyttämiseksi kokonaan tai osittain, tämän sopimuksen lopettamiseksi tai palautuksen vaatimiseksi sopimuspuolten on neuvoteltava keskenään toteuttaakseen korjaavia toimenpiteitä ja soveltuvin osin harkitakseen huolellisesti seuraavaa, ottaen huomioon tarpeen ryhtyä muihin mahdollisesti tarvittaviin asiaankuuluviin järjestelyihin:

a) tällaisiin toimenpiteisiin ryhtymisen vaikutukset ja

b) oliko tällaisiin toimenpiteisiin ryhtymisen harkitsemiseen aihetta antaneet seikat aiheutettu tahallisesti.

6. Tämän artiklan mukaisia oikeuksia käytetään ainoastaan silloin, jos toinen osapuoli ei pysty toteuttamaan korjaavia toimenpiteitä kohtuullisen ajanjakson kuluttua neuvotteluista.

7. Jos jompikumpi sopimuspuoli käyttää tämän artiklan mukaisia oikeuksiaan vaatia tämän sopimuksen nojalla siirretyn ydinmateriaalin palauttamista, se korvaa toiselle sopimuspuolelle tai asianomaisille henkilöille ydinmateriaalin markkina-arvon.

14 Artikla

Toimintamenettelyt

Sopimuspuolten asianomaiset viranomaiset sopivat toimintamenettelyistä ja tarpeen vaatiessa muuttavat niitä tämän sopimuksen määräysten tehokkaaksi soveltamiseksi.

15 Artikla

Neuvottelu- ja välimiesmenettely

1. Tämän sopimuksen nojalla tehtävää yhteistyötä edistääkseen sopimuspuolet voivat kumman tahansa pyynnöstä neuvotella keskenään diplomaattisia tai muita neuvottelukanavia käyttäen.

2. Sopimuspuolet neuvottelevat kumman tahansa sopimuspuolen pyynnöstä kaikista kysymyksistä, jotka koskevat tämän sopimuksen tulkintaa tai soveltamista.

3. Jos tämän sopimuksen tulkintaa tai soveltamista koskevia erimielisyyksiä ei saada ratkaistua neuvottelu-, välitys- tai sovittelumenettelyllä tai muulla vastaavalla menettelyllä, sopimuspuolet voivat sopia asian käsittelystä välitystuomioistuimessa, jossa on kolme tämän kohdan määräysten mukaisesti nimettyä välimiestä. Kumpikin sopimuspuoli nimittää yhden välimiehen, joka voi olla Japanin tai yhteisön jäsenvaltion kansalainen, ja näin nimitetyt kaksi välimiestä valitsevat kolmannen välimiehen, joka voi olla joko Japanin tai yhteisön jäsenvaltion kansalainen ja joka toimii puheenjohtajana. Jos toinen sopimuspuoli ei ole nimittänyt välimiestä kolmenkymmenen päivän kuluessa välimiesmenettelyä koskevasta pyynnöstä, toinen sopimuspuoli voi pyytää kansainvälisen tuomioistuimen presidenttiä nimeämään välimiehen. Samaa menettelyä sovelletaan silloin, jos kolmatta välimiestä ei ole valittu kolmenkymmenen päivän kuluessa toisen välimiehen nimittämisestä tai nimeämisestä edellyttäen, että näin nimetty kolmas välimies ei ole Japanin tai yhteisön jäsenvaltion kansalainen. Välimiestuomioistuimen päätösvaltaisuus edellyttää yksinkertaista enemmistöä, ja kaikki päätökset edellyttävät kahden välimiehen yksimielisyyttä. Tuomioistuin määrää välimiesmenettelystä. Tuomioistuimen päätökset ovat sopimuspuolia velvoittavia.

16 Artikla

Liitteiden asema

Tämän sopimuksen liitteet ovat olennainen osa tätä sopimusta. Niitä voidaan muuttaa tätä sopimusta muuttamatta siten, että Japanin hallitus ja Euroopan komissio hyväksyvät muutoksen kirjallisesti.

17 Artikla

Voimaantulo ja kesto

1. Tämä sopimus tulee voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä siitä päivästä, jolloin sopimuspuolet vaihtavat diplomaattisia nootteja, joilla ne ilmoittavat toisilleen, että ne ovat saattaneet päätökseen sopimuksen voimaantulon kannalta tarpeelliset sisäiset menettelynsä ja että sopimus on saatettu voimaan kolmeksikymmeneksi vuodeksi ([1]).

Tämän sopimuksen voimassaoloa jatketaan tämän jälkeen automaattisesti, ellei jompikumpi sopimuspuoli ilmoita toiselle sopimuspuolelle sopimuksen lopettamisesta kirjallisesti viimeistään kuusi kuukautta ennen sopimuksen viimeistä voimassaolopäivää.

2. Huolimatta tämän sopimuksen nojalla tehtävän yhteistyön keskeyttämisestä kokonaan tai osittain taikka tämän sopimuksen lopettamisesta mistä tahansa syystä tämän sopimuksen 7, 8, 9 ja 11 artiklan määräysten voimassaolo jatkuu.

Tämä sopimus liitteineen on laadittu kahtena kappaleena englannin, espanjan, hollannin, italian, japanin, kreikan, portugalin, ranskan, ruotsin, saksan, suomen ja tanskan kielellä. Jos kielitoisintojen välillä on eroja, englannin- ja japaninkieliset toisinnot ovat todistusvoimaisia.

TÄMÄN VAKUUDEKSI Japanin hallituksen ja Euroopan atomienergiayhteisön asianmukaisesti valtuutetut edustajat ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

Tehty Brysselissä kahdentenakymmenentenäneljäntenä päivänä helmikuuta vuonna kaksituhattakuusi.

Japanin hallituksen puolesta	*Euroopan atomienergiayhteisön puolesta*
T. KAWAMURA	A. PIEBALGS

([1]) Diplomaattinootit vaihdettiin 20. marraskuuta 2006. Sopimuksen säännösten mukaan sopimus tulee voimaan 20. joulukuuta 2006.

LIITE A

Osa A

1. Täydelliset ydinreaktorit:

   Ydinreaktorit, jotka pystyvät toimimaan ylläpitäen hallittua, jatkuvaa fissioketjureaktiota, lukuun ottamatta nollatehoisia reaktoreita; nollatehoiset reaktorit on määritelty reaktoreiksi, joiden suunniteltu plutoniumin enimmäistuottoaste on enintään 100 grammaa vuodessa.

2. Ydinreaktoriastiat:

   Metalliastiat tai niiden merkittävät valmistetut osat, jotka on erityisesti suunniteltu tai valmisteltu sisältämään edellä 1 kohdassa määritellyn ydinreaktorin sydämen sekä jäljempänä 8 kohdassa määritellyt asiaankuuluvat ydinreaktorin sisäosat.

3. Ydinreaktorin polttoaineen lataus- ja poistolaitteet:

   Käsittelylaitteet, jotka on erityisesti suunniteltu tai valmisteltu polttoaineen syöttämistä edellä 1 kohdassa määriteltyyn ydinreaktoriin tai sen reaktorista poistamista varten.

4. Ydinreaktorin säätösauvat ja laitteet:

   Erityisesti suunnitellut tai valmistellut sauvat, niiden tuki- tai jousirakenteet, sauvojen voimansiirtomekanismit tai niiden ohjainputket, joilla edellä kohdassa 1 määritellyn ydinreaktorin fissioprosessia hallitaan.

5. Ydinreaktorin paineputket:

   Putket, jotka on erityisesti suunniteltu tai valmisteltu sisältämään polttoaine-elementtejä ja primaarijäähdytettä edellä 1 kohdassa määritellyssä ydinreaktorissa yli 50-kertaista ilmakehän painetta vastaavalla toimintapaineella.

6. Sirkoniumputket:

   Sirkonium-metalli ja sen seokset putken tai putkiston muodossa, kun niiden määrä on 12 kuukauden pituisen ajanjakson aikana yli 500 kg; putket tai putkistot on suunniteltu tai valmisteltu käytettäviksi edellä 1 kohdassa määritellyssä ydinreaktorissa, ja hafniumin ja sirkoniumin välinen painosuhde on niissä alle 1/500.

7. Primaarijäähdytepumput:

   Pumput, jotka on erityisesti suunniteltu tai valmisteltu primaarijäähdytteen kiertoa varten edellä 1 kohdassa määritellyissä ydinreaktoreissa.

8. Ydinreaktorin sisäosat:

   Ydinreaktorin sisäosat, jotka on erityisesti suunniteltu tai valmisteltu käytettäviksi edellä 1 kohdassa määritellyssä ydinreaktorissa, mukaan luettuina reaktorisydämen tukipilarit, polttoainekanavat, termiset suojat, suuntauslevyt, sydänritilät ja diffuuserilevyt.

9. Lämmönvaihtimet:

   Lämmönvaihtimet (höyrygeneraattorit), jotka on erityisesti suunniteltu tai valmisteltu primaarijäähdytteen kiertoa varten edellä 1 kohdassa määritellyissä ydinreaktoreissa.

10. Neutroni-ilmaisimet ja neutronien mittauslaitteet:

    Neutroni-ilmaisimet ja mittauslaitteet, jotka on erityisesti suunniteltu tai valmisteltu määrittämään neutronivuotasot edellä 1 kohdassa määritellyssä ydinreaktorissa.

11. Säteilytettyjen polttoaine-elementtien jälleenkäsittelyyn tarkoitetut laitokset ja erityisesti niitä varten suunnitellut tai valmistellut laitteet.

12. Ydinreaktorien polttoaine-elementtien valmistukseen tarkoitetut laitokset ja erityisesti niitä varten suunnitellut tai valmistellut laitteet.

13. Uraanin isotooppien erottamiseen tarkoitetut laitokset ja erityisesti niitä varten suunnitellut tai valmistellut laitteet, lukuun ottamatta analyyttisia laitteita.

14. Raskasveden, deuteriumin ja deuterium-seosten valmistukseen tai rikastamiseen tarkoitetut laitokset ja erityisesti niitä varten suunnitellut tai valmistellut laitteet.

15. Laitokset, jotka on tarkoitettu uraanin ja plutoniumin muuntamiseen polttoaine-elementtien valmistusta varten sekä uraanin isotooppien erottamiseen edellä 12 ja 13 kohdan mukaisesti, sekä erityisesti tätä varten suunnitellut tai valmistellut laitteet.

Osa B

1. Deuterium ja raskasvesi:

   Deuterium, raskasvesi (deuteriumoksidi) ja mikä tahansa muu deuteriumyhdiste, jossa deuteriumin suhde vetyatomeihin on yli 1/5 000 ja joka on tarkoitettu käytettäväksi edellä A osan 1 kohdassa määritellyssä ydinreaktorissa määrinä, jotka ylittävät 200 kg deuteriumatomeja 12 kuukauden pituisen ajanjakson aikana.

2. Ydinteknistä laatua oleva grafiitti:

   Grafiitti, jonka puhtausaste on parempi kuin 5 osaa miljoonaa booriekvivalenttia kohti, jonka tiheys on yli 1,50 g/cm^3 ja jota käytetään edellä A osan 1 kohdassa määritellyssä ydinreaktorissa määrinä, jotka ylittävät 30 tonnia 12 kuukauden pituisen ajanjakson aikana.

LIITE B

i) Edelleensiirrettyjä aineita ja laitteita saa käyttää vain rauhanomaisiin ja räjähteet poissulkeviin tarkoituksiin vastaanottavassa kolmannessa maassa.

ii) Jos vastaanottava kolmas maa on ydinaseeton valtio, kaikkeen kyseisessä maassa olevaan ydinmateriaaliin sovelletaan ja tullaan soveltamaan IAEA:n ydinmateriaalivalvontaa.

iii) Jos ydinmateriaali siirretään edelleen, siihen sovelletaan vastaanottavassa kolmannessa maassa sovellettavaa IAEA:n ydinmateriaalivalvontaa.

iv) Jos ydinmateriaali siirretään edelleen, riittäviä fyysisen valvonnan toimenpiteitä jatketaan vastaanottavassa kolmannessa maassa vähintään sen tasoisina kuin liitteessä C vahvistetaan.

v) Edelleensiirrettyjä aineita ja laitteita ei siirretä edelleen vastaanottavasta kolmannesta maasta muuhun maahan ellei viimeksi mainittu maa anna tässä liitteessä B esitettyä vakuutusta vastaavaa vakuutusta.

LIITE C

Fyysisen valvonnan taso

Japanin hallituksen, yhteisön jäsenvaltioiden hallitusten ja soveltuvin osin Euroopan komission on liitteenä olevassa taulukossa luokiteltujen ydinmateriaalien käytön, varastoinnin ja kuljetuksen yhteydessä taattava sovitut turvajärjestelyjen tasot, jotka käsittävät vähintään seuraavat suojelunäkökohdat:

LUOKKA III

Käyttö ja varastointi alueella, jolle on valvottu pääsy.

Kuljetus erityisiä varotoimenpiteitä noudattaen, mukaan luettuina lähetystä edeltävät lähettäjän, vastaanottajan ja kuljettajan järjestelyt ja kansainvälisen kuljetuksen osalta etukäteen tehty lähettävän ja vastaanottavan valtion lainsäädäntövallan ja sääntöjen alaisuuteen kuuluvien osapuolten välinen sopimus, jossa täsmennetään aika, paikka ja kuljetusvastuun siirtymistä koskevat menettelyt.

LUOKKA II

Käyttö ja varastointi suojatulla alueella, jonne pääsy on valvottu, ts. jota vartioivat jatkuvasti vartijat tai sähköiset vartiointilaitteet ja jota ympäröi muutamalla asianmukaisesti valvotulla sisäänkäynnillä varustettu fyysinen aita, tai millä tahansa vastaavalla tavalla suojatulla alueella.

Kuljetus erityisiä varotoimenpiteitä noudattaen, mukaan luettuina lähetystä edeltävät lähettäjän, vastaanottajan ja kuljettajan järjestelyt ja kansainvälisen kuljetuksen osalta etukäteen tehty lähettävän ja vastaanottavan valtion lainsäädäntövallan ja sääntöjen alaisuuteen kuuluvien osapuolten välinen sopimus, jossa täsmennetään aika, paikka ja kuljetusvastuun siirtymistä koskevat menettelyt.

LUOKKA I

Tähän luokkaan kuuluvaa ydinmateriaalia on suojattava luvattomalta käytöltä erittäin luotettavilla järjestelmillä seuraavasti:

Käyttö ja varastointi erittäin hyvin suojatulla alueella eli edellä luokan II osalta määritellyllä suojatulla alueella, jolle pääsy on lisäksi rajattu henkilöille, joiden luotettavuus on tutkittu, ja jota valvovat vartijat, jotka ovat tiiviissä yhteydessä asiasta vastaaviin viranomaisiin. Niiden toimenpiteiden, joihin tässä yhteydessä ryhdytään, tavoitteena on hyökkäysten, luvattoman pääsyn alueelle ja kyseisen ydinmateriaalin anastamisen havaitseminen ja estäminen.

Kuljetus edellä luokkiin II ja III kuuluvien ydinmateriaalien kuljettamisen osalta yksilöityjä erityisiä varotoimenpiteitä noudattaen sekä siten, että kuljetusta valvoo jatkuvasti turvasaattue ja että kuljetus tapahtuu olosuhteissa, jotka sallivat tiiviin yhteydenpidon asiasta vastaaviin viranomaisiin.

Taulukko:

ydinmateriaalien luokittelu

Ydin-materiaali	Olomuoto	Luokka I	Luokka II	Luokka III
1. Plutonium [a]	Säteilyttämätön [b]	2 kg tai enemmän	Vähemmän kuin 2 kg mutta enemmän kuin 500 g	500 g tai vähemmän [c]
2. uraani-235	Säteilyttämätön [b] — vähintään 20-prosenttiseksi isotoopin 235 suhteen rikastettu uraani — — vähintään 10- ja enintään 20-prosenttiseksi isotoopin 235 suhteen rikastettu uraani — — luonnossa esiintyvän tason yli mutta alle 10- prosenttiseksi isotoopin 235 suhteen rikastettu uraani [d]	5 kg tai enemmän	Vähemmän kuin 5 kg mutta enemmän kuin 1 kg 10 kg tai enemmän	1 kg tai vähemmän [c] Vähemmän kuin10 kg [c] 10 kg tai enemmän
3. 233-uraani	Säteilyttämätön [b]	2 kg tai enemmän	Vähemmän kuin 2 kg mutta enemmän kuin 500 g	500 g tai vähemmän [c]
4. Säteilytetty polttoaine			Köyhdytetty tai luonnossa esiintyvä uraani, torium tai vähän rikastettu polttoaine (alle 10 prosenttia halkeamiskelpoista ainetta) [e] [f]	

[a] Tämä kohta ei sisällä plutoniumia, jonka 238-plutonium-määrä on yli 80 prosenttia.
[b] Ydinmateriaali, jota ei ole säteilytetty reaktorissa, tai reaktorissa säteilytetty ydinmateriaali, jonka säteilytaso on enintään 1 Gy/h (100 rad/h) suojaamattomana metrin etäisyydellä.
[c] Radiologisesti merkittävää määrää pienemmille määrille olisi myönnettävä vapautus, mutta ne olisi suojattava varovaisen hallintokäytännön mukaisesti.
[d] Luonnon uraani, köyhdytetty uraani, torium ja vain alle 10-prosenttiseksi rikastettu uraani, joka ei kuulu luokkaan III, olisi suojattava varovaisen hallintokäytännön mukaisesti.
[e] Vaikka tämä on suositeltu suojelutaso, Japanin hallitus, yhteisön jäsenvaltioiden hallitukset ja tapauksesta riippuen Euroopan komissio voivat tietyt olosuhteet arvioituaan määrätä erilaisen fyysisen suojelun luokan.
[f] Muu polttoaine, joka on alkuperäisen halkeamiskelpoisen aineen pitoisuuden vuoksi ennen säteilytystä luokiteltu luokkaan I tai II, voidaan luokitella yhtä tasoa alemmaksi, vaikka polttoaineen säteilytaso ylittää 1 Gy/h (100 rad/h) suojaamattomana metrin etäisyydellä.